איזהו מקומן פרק חמישי זבחים

סי׳ פנא קמיה דרב נחמן כל העזרה היכה אורך קפ״ז על רוחב קל״ה כדתנן במסכת מדות יא) (דף לה.): למעוטי הנכנס ללשכות הבגויות חוצה לו ופתוחות לתוכו שלא נתקדשו בקדושת עזרה כשירי מנחה וכשיר של פגעים וכלורים ותומיס שמקדשים בהן את העזרה ובהליכה סביב כדתמרינן בשבועות (דף יד.): ה״ג אורך מאה ושמונים ושבע על רוחב מאה ושלשים וחמש תני תנא קמיה דרב נחמן יבכל העזרה היתה א) קפ״ז על רוחב קל״ה אמר ליה הכי אמר לי ב) אבא כגון זה כהנים ג) נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושוחטין שם קדשים קלים וחייבין ד) משום טומאה למעוטי מאי אילימא למעוטי חלונות דלתות ה) ועובי החומה תנינא ו)בהחלונות ועובי החומה כלפנים ואלא למעוטי לשכות ואי ז) בנויות בחול ופתוחות לקדש יז)והתנן ²תוכן קודש מדרבנן ודאורייתא לא והתניא ²לשכות בנויות בחול ופתוחות לקדש מנין שהכהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ושירי מנחה תלמוד לומר ¹בחצר אהל מועד יאכלוה התורה ריבתה חצירות הרבה אצל אכילה אחת ז) אמר רבא ²לאכילה שאני אבל לענין טומאה לא והתניא ²לשכות הבנויות לחול ח) ופתוחות לקודש כהנים נכנסין לשם ואוכלין שם קדשי קדשים ואין שוחטין שם קדשים קלים וחייבין משום טומאה לאו אמרת ¹אין שוחטין תני נמי אין חייבין בשלמא אין שוחטין בעינא כנגד הפתח וליכא אלא אין חייבין אמאי וליטעמיך אין שוחטין מי לא עסקינן דאיכא שחיטה כנגד הפתח דאי ליכא ט) למאי איצטריך אלא אף על גב דקא שחיט כנגד הפתח תני אין שוחטין משום דלא קדיש תני נמי אין חייבין ולאכילה לא בעינן כנגד הפתח והתניא ²רבי יוסי ברבי יהודה אומר שני פשפשין היו בבית החליפות גובהן שמונה כדי להכשיר את ¹העזרה לאכילת קדשי קדשים ולשחיטת קדשים קלים אמר רבינא סמי מבאן אכילה והכתיב ²בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלו הרבה: **ביום שאתה זובח אתה מקריב ביום שאי אתה זובח אי אתה מקריב** הכי גרסינן לה בכולה סוגיא כך מצאתי מוגה. והכי פירושה ביום הקריבו את זבחו שתהא הקרבה חציתה ביום אחד ולא מהניא ליה הלנה בראש המזבח לתכשורי לזריקה לאחר זריקה ותימה היאמת לאמר דאמר ²² אין ליה מועלת בראשו של מזבח אלא לאמר דאמר מועלת לאחר לי קרא ²³ בלילה אין יכול לזרוק דביום לזותו כתיב (שם ז) ולאחר מיפסיל בעמוד השחר כאימורים וכי תימא לאיצטריך קרא משום אימורין דקיימא לן (לקמן דף פד.) אם עלו לא ירדו וקמ״ל בדם דירדו ואלינה דמאן אי לר״ג האמר לקמן פרק המזבח מקדש (דף פג.) הלא ירד אף בדם ואי לרבי יהושע הא אמר דאין המזבח מקדש פסולין אלא ירדו אלא בהקטרה ואם כן קרא דהכא למה לי ויש לומר דאיצטריך קרא לפסול דם בלינה משום דהוה אמינא הלא מיפסיל כי היכי דאין חיינן עליו משום פיגול ונותר ומיהו אין טעם זה נכון והרי ²⁴ עצים ולבונה לר׳ שמעון (לעיל דף מו:) דאין חייבין עליהם משום נותר ומיפסלי בלינה היכא דקדשו בכלי ועוד דהוה ליה למימר מנין לדם שנפסל בלינה ויש לפרש שקיעת החמה היינו תחילת שקיעה קודם לאת הכוכבים כדאמר דמשקיעת החמה ועד לאת הכוכבים ד׳ מילין בפרק מי שהיה טמא (פסחים נד.) וחשוב יום לענין ²⁵ שמלותן ביום ומפסוק מיותר ממעט ליה הכא מביום הקרינו ²⁶ וכבל דוכתא חשוב יום עד לאת הכוכבים כדאמר אף על פי שאין רואה לדבר זכר לדבר ואמנם עושים במלאכה וחליים מחזיקים ברמחים מעלות השחר ועד לאת הכוכבים ואומר והיה לנו לילה משמר והיום מלאכה כפ״ב דמגילה (דף כ:) והשתא לא הוי כמו שקיעת החמה דמסכת תענית (דף יב.) ²⁷ כל תענית שלא שקעה עליו חמה אינו תענית וקבלה בידינו בלאת הכוכבים ובמי שהיה טמא (פסחים דף נב:) נמי הכי משמע דנפסל הדם בשקיעת החמה שקודם לאת הכוכבים ארבע מילין דחשיב דרך רחוקה מן המודיעים משום דלא מצי לירושלים עד תחילת שקיעת החמה דקעבר עליה זמן שחיטת הפסח (ואין) ²⁸ לחשוב ההיא דמי שהיה טמא רבנן עבוד הרחקה כדי שלא יבא לידי הלנת דם וכדי לזרוס בפסח והעמידו דבריהם במקום כרת והאי דלא חשיב ליה בפסחים בהדי מיגו דאשה (דף נב.) ה״ג לא חשיב תחיכת יבלתו והכאתו מחון לתחום דלא חשיב אלא דברים של חידוש והא דאמר בשמעתא [ע״ב] דנתכלין ביום אחד מחשבים בדמו משתשקע שהיה טמא (פסחים דף לד:) משמע דמשתשקע החמה עד לאת הכוכבים ארבע מילין וחשיב ליה במדידת היום דמפרש ²⁹ רבינו תם דמשקיעה משמע תחילת שקיעה שהחמה מתחלת לינכס בעודי הרקיע ³⁰ ואתי שפיר דאחידי דבסמוך קתני גבי בשר ³¹ קדשים קלים ובבשרם משתשקע החמה של יום שני הייינו על כרחך לאת הכוכבים תני נמי האי לישנא גבי דם אף על גב שחלוקין זה מזה ³²: קדשי שעה שאני. דתלאו הכתוב בתחל מועד דכתיב (ויקרא ח) ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים: **מנין** לדם שנפסל בשקיעת החמה. פירש בקונטרס דלא מהניא ליה הלנה בראש המזבח לתכשורי לזריקה ותימה

מסורת הש״ס

א) מדות רפ״ה, ב) פסחים פה:, ג) מע״ש פ״ג מ״ח פסחים פו. יומא כה., ד) תוס׳ דמע״ש פ״ב הי״ד ע״ש, ה) [לעיל נה:], ו) ועי׳ לקמן קא. חגיגה ו. מנחות יט נו. נח.], ז) [מנחות כ:], ח) [לקמן סז.], ט) [ועי׳ תו׳ שבת לה. ד״ה תנו. פסחים נד. ד״ה ר׳ יהודה. ומנחות כ: ד״ה נפסלן]

שינויי נוסחאות

א) אורך קפ״ז. רוב כתה״י: ב) תיכת לי נמתק. וכן בכת״י שו״ת (והתה״י): ג) כהנים אוכלין שם קדשי בני לי״ל. שו״ת: ד) וחייבין עליהן. שו״ת: ה) מיגת דלתות נמתק. שו״ת (והתה״י): ו) ל״ל אי דבנויות בקדש שו״ת: ז) ל״ל ואי בנויות בקדש ופתוחות לחול תניא תוכן חול אלא למעוטי בנויות בחול ופתוחות לקדש (כ״ר א״ש): ח) מיגת אחת נמתק. שו״ת: ט) ל״ל בחול. שו״ת: י) ליבא שחיטה כנגד הפתח (כ״ר ב״ש): יא) את כל העזרה כולה לאכילת (ש״ת): יא) מדות למעוטי וכו׳ הר״ש שאנ״ר ובר״ש: יב) דלהכי הוא דהוא קדושה (כ״ר ב״ש, ובכ״ר גר׳): יג) ליק בעד הכי הוא וכו׳ יג) קדש בקדושה (כ״ר): יד) גרסינן הכ״ל ותמ״ל מהיכ למעוטי מאי. דאין חייבין עליו כו׳ (ש״ת): טו) לקדש והא אנן תנן תוכן קדש מדרבנן ודאורייתא לא והתניא מנין ללשכות הבנויות בחול ופתוחות לקודש שהכהנים ל״ל (ש״ת וכ״ש): טו) ל״ל קדושות (כתה״י וכ״ש): יז) קרא דהא בלילה (ע״פ ש״ת): יח) ל״ל והרי (כ״ש): יט) לענין ביום צוותו ומפסוק כו׳ (ש״ת): כ) הקרבו דאם אינו ענין לילה דמיום צוותו נמקא תניהו ענין לתחילת שקיעת החמה ובכל (ש״ת וכ״ש ומ״ב): כא) ל״ל דאמרינן כל (ש״ת): כב) ל״ל ויש לדחות דההיא דמי (כ״ר וב״ש): כג) שקיעה ולא צאת הכוכבים דומיא דבשר דחשיב כו׳ ל״ל (ש״ת). לענין הוא ע״ים בה״ז ע״ש: כד) ל״ל ומפרש (ש״ת וגליון): כה) הרקיע ואפשר דאחידי כו׳ ל״ל. וכמנחות שם כתבו בס״מ (הגר״ב): כו) מיגת בשר נמתק (ש״ת):

שיטה מקובצת

אבל לענין טומאה לא והתניא כו׳. ובספר יכין מצאתי נרקמת אמרת ומיכשר ה״ל ותקשין ומתמלה לא הכנסת לבנות בנויות בחול ופתוחות לקדש תוכלין שם קדשי קדשים ומחטין שם קדשים קלים, ומתחסרין שחטין שם קדשים קלים, הא לאו אם אתה אכל מעשר הוא. מי הכא אם אתה אכל מעשר אלא אמר לי מדין אי אתה מקריב אין מחטין שם קדשים קלים ומחרים בעלים משום טומאה. ומקשין אי אתה מקריב אלא אם אתה שוחטין אלמא לא אמרת אין מחיינן אלא אם אתה מקריב. תני נמי אין מחיינן משום טומאה. ומקשין הלי מאי כגלמא שחיטה ומעלן מעגל מעגל שחיטה אלא אמר לי מדין אי אתה מקריב אלא אם אתה מקריב אלא אם אתה מקריב אלא אם